

Piros jelzés a vörösöknek

Egy szabadságharcos feltámadása

Fazekas Árpád

Szűcs Sándor a fontos közlekedési gócpontban, Csap községben született, *harmadízigen vasutas* családból 1919-ben. Már 24 éves korában állomásfőnöki vizsgával rendelkezett. Katona volt a csehszlovákiai Königrätz (Hradec Králové) városában, majd Szolnokon, a 16. számú Kinizsi Pál tábori tüzérszázadnál, s Kárpátalja visszatérésekor már magyar katonaként vonult be szülőföldjére.

Magyar hazafiassága és embersége minden tetteiben megnyilvánult. Ezért szerették beosztottjai és kiálltak mellette felettesei. Záhonyban először 1951–52-ben dolgozott az állomásfőnök helyetteseként, azonban az itteni AVH-sok körmei közül Somkúti Árpád vezérigazgató csak Mátészalkára történt *áthelyezéssel* tudta megmenekíteni. Amikor a hullámok körülötte elcsendesedtek, *visszahelyezték* a kiemelkedő fontosságú Záhonyba állomásfőnöknek. Ezen állásától csak 1957. január 22-én fosztották meg. Előző napon jóindulatú figyelmeztetés nyomán az újabb letartóztatás elől kénytelen volt *Jugoszláviába* szökni, s megjárva Szabadka, Palics, Belgrád és Pancsova menekülttáborait, 1957. április 1-jén végül is *Norvégiába* került. Néhány héttel még itt is menekülttáborban élt, majd 8 hónapig ipari munkásként dolgozott, s csak ezután nyílt meg előtte szeretett szakmája, a vasútmérnöki pálya. Idővel a Norvég Államvasutak vezérigazgatóságának egyik vezető szaktekintélye lett.

Kétségtelen, hogy az 1956-os szabadságharc egyik *legnagyobb* és ma is élő egyénisége Szűcs Sándor. Meg tudta akadályozni 10 napig a hazánkat kíméletlenül lerohanó szovjet csapatok vasúti utánpótlását, mert Záhony és Eperjeske térségében 10–12 km-es szakaszon a sínek közé hányatta a tehervagonok értékes rakományát. Ekkor Kijevig torlódtak össze a vonat-szerelvények! Kényszerű, de mégis szerencsésnek mondható „disszidálása” után pedig még mindig volt bátorsága *tanúvallomást* tenni 1957-ben az ENSZ magyar ügyet vizsgáló bizottsága előtt. Pedig ez akkor életveszélyes cselekedet volt. Ma már ismeretes, hogy akkor egy dán diplomatát épp ilyen okból tettek el láb alól.

Szűcs Sándor a hitszegő szovjet előzőnlés után *40 napig raboskodott* az ungvári KGB börtönében, és ezután még 3 napot töltött Nyíregyházán a fogház pincéjében. A szovjetek kínozták, ütötték, lekopták, haját lenyírták, kapott 48 ún. „vallató” injekciót, és több ízben falhoz állítva

„ijesztésként” 72 golyót lőttek teste köré géppisztolyból. Amikor kicsúszott a márkukból, tehetetlenségükben *halálhírt* keltek. Az ismert *szabotázspörben* is távollétében ítékeztek felette.

Élete főművének egyesek a gyönyörű oslói főpályaudvart és a norvég vasutak modernizálását tekintik, de én azt hiszem, hogy ezek eltörpülnek *emberi nagysága* és *magyar hazafisága* mellett. Van tehát *példaképe* ifjúságunknak Szűcs Sándor személyében, feltéve, ha nem titkolják vagy hallgatják el tevékenységét. Ez már megtörtént az 1956-os emlékérmek 1991. évi első kiosztásakor. Kihagyták Szűcs Sándort! Csak utólag és dr. Virágh Pál köztársasági megbízottnak közbenjárására kapta meg: 1992. február 28-án az oslói magyar nagykövetségen.

Mostani magyarországi látogatásáról így írt nekem Szűcs Sándor: „...a legjobban annak örülök, hogy eljuthatok Nyíregyházára... Nyíregyháza megyem fővárosa, az egész pályafutásom alatt mindig a Nyírségben voltam. Nem beszélve arról, hogy szabadságomat az orosz deportálás után egy néhány napra itt nyertem vissza.” A nyíregyházi börtönben emberségesen bántak velük.

Tény, hogy 1975 óta halottnak tekintették. Örülünk, hogy

OSLÓBAN

...a magyar nagykövetségen Szűcs Sándor (MÁV igazgatói egyenruhában) 1992. február 28-án Dr. Nagy Gábor nagykövettől (középen) átvette az 1956-os emlékérmét. Jelen volt: Fónay Jenő, a Pofosz országos elnöke

ezt a „feltámadott magyart”, a kitűnő vasutast és rendíthetetlen szabadságharcost városunkban és baráti körünkben üdvözölhetjük. 1957-ben önfeláldozóan a vasfüggöny mögül hírt, üzenetet *vitt* a szabad világba. Most saját hazájában van szükség Szűcs Sándor tanúságtételére, *igazmondására*, mert felfogása szerint: „Sajnos egyes *irók* és újságírók csak azt tudják, hogy a forradalom csak Budapesten volt. Arról *nem tudnak*, hogy mi történt Záhonyban, Nyíregyházán és sok-sok más helyén az országnak. Ugyancsak ezeknek a személyeknek *rosszul jött* az én ügyvezetett „feltámadásom”.